

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Kapitelstakster m. m.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 177).

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Landbrugsministeren (K. Pedersen):

Nærværende Forslag til Lov om Kapitelstakster er opsendt til dette høje Ting fra Folketinget med Tilslutning fra alle Partier, vedtaget med 64 Stemmer mod 4. Skønt jeg fremdeles maa fastholde, at det Forslag, som blev fremsat i Folketinget fra Regeringens Side, var bedre end det her foreliggende og i højere Grad ramte det, som var Hensigten dermed, skal jeg ikke komme nærmere ind paa dette Forslag, men anbefale det nuværende Forslag til det høje Tings hurtige og velvillige Behandling.

Som jeg allerede har nævnt i Folketinget baade ved Fremsettelsen og under Forhandlingerne, var Regeringen ikke gaaet til dette Skridt, at rette ved det her omhandlede Forhold, hvis den ikke havde ment, at Nødvendigheden krævede det. Men vi lever jo i Øjeblikket under sørgelige og ekstraordinære Forhold, og disse Forhold kræver — og dertil har vi faaet Tilslutning fra alle Sider nede i Folketinget — ekstraordinære Forholdsregler. Paa flere Omraader har Lovgivningen i denne Samling grebet ind og maattet gribe ind, og det foreliggende Lovforslag er kun en Fortsættelse deraf. Paa Grund af de ekstraordinære Forhold vil Kapitelstaksterne for i Aar, hvis der ikke rettes ved deres Ansættelsesmaade, blive uforholdsmæssigt høje, og skønt jeg ikke her vil udtale, at de nuværende Forhold for Landbruget er en ligefrem Nødstilstand, saa ved dog ingen, hvad der kan komme. Kun een Ting ved vi med temmelig stor Sikkerhed, nemlig at den Tid, vi staa overfor, ikke lover særlig godt, og at der let vil indtræde saadanne Forhold, at det vilde være uoverkommeligt for mange at betale efter de høje Kapitelstakster. Og der kan i den kommende Tid blive stillet saa store Fordringer til Landbruget, at vi fra Regeringens Side og fra Folketingets Side har ment, at der i disse Forhold er Begrundelse for, at man netop retter paa dette for øvrigt ret tvivlsomme Forhold. Dertil kommer, at de Takster, som Lovforslaget fastsætter for i Aar, ikke i sær-

lig Grad vil genere Nyderne, thi jeg tror ikke, nogen vil benægte, at den Kapitelstakst, der her er foreslaaet, vil være noget højere end den, man under almindelige Forhold vilde have haft i Aar. Medens det er opgjort, at Livsfornødenheder er steget med indtil 25 pCt., vilde Kapitelstaksterne, hvis vi ikke rettede ved dem, sammenlignet med 1913, udvise en Forhøjelse af mellem 50 og 75 pCt. De Kapitelstakster, der vil følge af dette Lovforslag, vil betyde en Forhøjelse fra i Fjor paa ca. 20 pCt., hvad jeg mener er ret passende.

Som Forslaget nu foreligger, bliver der ikke rørt ved den Myndighed, som skal ansætte Kapitelstaksterne for Fremtiden, men der bliver rettet ved de Regler, hvorefter Kapitelstaksterne skal fastsættes, saa at man altsaa fra 1. Januar og indtil videre ikke skal bruge de Regler, som vi har brugt til Dato, ikke skal benytte de for forrige Aar opgivne Gennemsnitspriser, men benytte Gennemsnitspriserne for de sidste fire Aar. Det er Meningen med § 1, men jeg er ikke ganske sikker paa, at Lovforslaget rammer denne Tanke helt. Derfor vil jeg antyde, at der bør rettes i denne Paragrafs 5te Linie, hvor der staa: „det paagældende Steds Kapitelstakster“, men burde staa: „de tilsvarende Gennemsnitspriser“. Derved vil det tydeligt og klart blive udtrykt, hvad man mener, at der fremdeles hvert Aar skal indgives Indberetning og udfindes Gennemsnitspriser, og at det er disse Gennemsnitspriser for de sidste 4 Aar, som skal sammenlægges, hvorefter Summen divideres med 4. Ved denne Bestemmelse bliver Loven et Slags Moratorium. Hvis Lovforslaget vedtages, vil Yderne i Aar slippe med at betale mindre, end de ellers skulde have betalt, men kommer til Gengæld til i de næste 3 Aar at betale det resterende. Og Nyderne faar noget mindre i Aar, men til Gengæld faar de i de næste 3 Aar det, de har givet Afkald paa i Aar. Vedtager man Lovforslaget i den foreliggende Affattelse, bliver Forholdet et andet. Det medfører ganske vist ogsaa da en Lettelse for Tiendeyderne i Øjeblikket, og Tabet for Tiendenyderne vil ogsaa delvis udlignes, men kun i Løbet af mange, mange Aar og kan egentlig ikke helt udlignes. Da det imidlertid var Meningen med alle de Udtalelser, der fremkom i Folketinget, at en saadan Udligning skulde finde Sted, skal jeg tillade mig til anden Behandling at stille Ændringsforslag om, at Ordene: „det paagældende Steds Ka-